

Bryssel den 22.5.2017
COM(2017) 506 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Estlands nationella reformprogram 2017

med avgivande av rådets yttrande om Estlands stabilitetsprogram 2017

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Estlands nationella reformprogram 2017

med avgivande av rådets yttrande om Estlands stabilitetsprogram 2017

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken¹, särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation²,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner³,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

- (1) Den 16 november 2016 antog kommissionen den årliga tillväxtöversikten⁴, som inledde 2017 års europeiska planeringstermin för samordning av den ekonomiska politiken. Prioriteringarna i den årliga tillväxtöversikten godkändes av Europeiska rådet den 9–10 mars 2017. Den 16 november 2016 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011, rapporten om förvarningsmekanismen⁵, där Estland konstaterades vara en av de medlemsstater som inte skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken för euroområdet. Den rekommendationen godkändes av Europeiska rådet den 9–10 mars 2017 och antogs av rådet den 21 mars 2017⁶.

¹ EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.

² COM(2017) 506 final.

³ P8_ TA(2017)0038, P8_ TA(2017)0039 och P8_ TA(2017)0040.

⁴ COM(2016) 725 final.

⁵ COM(2016) 728 final.

⁶ EUT C92/01, 24.3.2017, s. 1.

- (2) Med tanke på att ekonomierna i den ekonomiska och monetära unionen är tätt sammanvävda bör Estland, i egenskap av en medlemsstat som har euron som valuta, se till att rekommendationen för euroområdet, som återspeglas i rekommendation 1, genomförs fullständigt och i tid.
- (3) Landsrapporten 2017 för Estland⁷ offentliggjordes den 22 februari 2017. Den innehöll en bedömning av hur väl Estland hade lyckats med de landsspecifika rekommendationer som rådet antog den 12 juli 2016, med uppföljningen av tidigare års rekommendationer och med sina nationella Europa 2020-mål.
- (4) Den 28 april 2017 lade Estland fram sitt stabilitetsprogram för 2017 och den 4 maj 2017 sitt nationella reformprogram för samma år. De båda programmen har bedömts samtidigt så att deras inbördes samband har kunnat beaktas.
- (5) De relevanta landsspecifika rekommendationerna har beaktats i medlemsstaternas program för de europeiska struktur- och investeringsfonderna för perioden 2014–2020. Enligt lagstiftningen om de europeiska struktur- och investeringsfonderna⁸ får kommissionen begära att en medlemsstat ser över och ändrar sina relevanta program för de europeiska struktur- och investeringsfonderna när så krävs för att stödja genomförandet av relevanta landsspecifika rekommendationer. Kommissionen har lämnat ytterligare vägledning om tillämpningen av dessa bestämmelser⁹.
- (6) Estland omfattas för närvarande av stabilitets- och tillväxtpaktens förebyggande del. I 2017 års stabilitetsprogram sänkte regeringen det medelfristiga budgetmålet från ett strukturellt saldo till ett underskott på 0,5 % av BNP. Regeringen planerar att gå från ett överskott i de offentliga finanserna på 0,3 % av BNP 2016 till ett underskott på 0,5 % av BNP 2017 och 0,8 % av BNP 2018. Enligt uppskattningarna i stabilitetsprogrammet motsvarar detta ett strukturellt överskott på 0,2 % av BNP 2017 och ett underskott på 0,5 % av BNP 2018, vilket ligger i linje med det medelfristiga budgetmålet. Baserat på det omräknade¹⁰ strukturella saldot beräknas dock underskottet uppgå till 0,1 % av BNP 2017 och till 0,9 % av BNP 2018, vilket är under det nya medelfristiga budgetmålet. Enligt stabilitetsprogrammet kommer den offentliga bruttoskulden fortfarande att vara under 10 % 2017 och 2018. Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för dessa budgetprognoser är realistiskt för 2017 och 2018, medan det är gynnsamt för programmets senare år. Samtidigt finns det risker med antagandena om intäkter från de olika nya skatteåtgärder som träder i kraft 2018.
- (7) På grundval av kommissionens vårprognos 2017 beräknas det strukturella saldot nå ett underskott på 0,3 % av BNP 2017, vilket är över det medelfristiga budgetmålet. För 2018 rekommenderas det att Estland står fast vid det medelfristiga budgetmålet. Om politiken förblir oförändrad finns det risk för viss avvikelse från det kravet.

⁷ SWD(2017) 72 final.

⁸ Artikel 23 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden, om fastställande av allmänna bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden och Europeiska havs- och fiskerifonden samt om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1083/2006 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 320).

⁹ COM(2014) 494 final.

¹⁰ Det konjunkturrensade saldot exklusive engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder, omräknat av kommissionen enligt den allmänt vedertagna metoden.

Sammantaget anser rådet att Estland måste vara redo att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa efterlevnad under 2018.

- (8) Som en del av reformen av den lokala förvaltningen har Estland vidtagit åtgärder för att se till att det erbjuds tillgängliga och högkvalitativa offentliga tjänster, bland annat sociala tjänster på lokal nivå. Estland har bland annat antagit lagen om förvaltningsreform för att göra det lättare att skapa livskraftiga kommuner som kan finansiera sin egen verksamhet, att planera för tillväxt och utveckling och att erbjuda kvalitativa tjänster. Den frivilliga fasen av kommunsammanslagningarna är slutförd och lagen om social trygghet håller på att genomföras. Vissa viktiga åtgärder som behövs för att slutföra reformen av den lokala förvaltningen har fortfarande inte tagits. Översynen av kommunernas finansieringssystem kvarstår. Ytterligare lagstiftning om kommunernas och centralförvaltningens skyldigheter och uppgiftsfördelningen mellan dem är fortfarande under beredning. Att dessa förslag antas är avgörande för att kvalitativa offentliga tjänster ska kunna tillhandahållas inom utbildning, ungdomsarbete, hälsofrämjande och transporter.
- (9) Löneskillnaderna mellan könen i Estland minskade från 28,3 % under 2014 till 26,9 % under 2015, men den är fortfarande högst i unionen. Regeringen har vidtagit åtgärder för att minska klyftan. Bland annat har en plan för social trygghet för 2016–2023 antagits och håller på att genomföras, med åtgärder mot könsuppdelningen på arbetsmarknaden och mot stereotypa föreställningar. Ändringen av jämställdhetslagen i syfte att ge yrkesinspektionerna i uppgift att närmare bevaka jämställdheten i den privata sektorn har ännu inte antagits. En översyn av systemet för föräldraledighet diskuteras för att det ska vara möjligt att utnyttja föräldraledigheten på ett mer flexibelt sätt. Ändringen av lagstiftningen har ännu inte antagits.
- (10) Inkomstskillnaderna i Estland är stora. Förhållandet mellan inkomsterna hos de rikaste 20 % av hushållen och de fattigaste 20 % steg från 5,4 under 2012 till 6,2 under 2015 och är nu den sjunde högsta i EU. Den viktigaste anledningen ser ut att vara den stora lönespridningen till följd av en stark inkomstökning bland högutbildade. I absoluta tal har inkomsterna hos de fattigaste 10 % av hushållen släpat efter medianinkomstens ökning, vilket skapat problem med det sociala skyddsnätets tillräcklighet. En bidragande faktor är att förmånerna (särskilt pensioner, socialt bistånd och arbetslöshetsförmåner) inte håller jämna steg med de ökade marknadsinkomsterna. Detta har även lett till att fattigdomsriskerna gradvis ökat från 15,8 % under 2010 till 21,6 % under 2015. En betydande satsning har gjorts för att skapa ett mer progressivt skattesystem från och med 2018, särskilt för låginkomsttagare, genom att höja inkomstskattens grundavdrag.
- (11) Företagens utgifter för forskning, teknik och innovation ökade 2015 till 0,69 % men den sammanlagda nivån är under EU-genomsnittet på 1,3 %. Andelen högteknologiska och kunskapsintensiva företag är begränsad och antalet nya doktorsexamina är lågt. Lönerna har under de senaste åren konsekvent ökat mer än produktiviteten, vilket påverkar vinsterna och därmed dragit ned tillväxten i fråga om investeringar. Låga investeringar i teknisk utveckling kan leda till att mervärdet för export, särskilt av varor, ökar mindre än väntat och utgör en risk för produktionstillväxten. Uppdragsforskningen mellan forskare och företag ökade i volym 2015. Samarbetet mellan de två sektorerna är dock fortfarande begränsat, trots de åtgärder som regeringen har vidtagit. Estland har förbättrat företagsklimatet ytterligare, men utdragna insolvensförfaranden och återvinningsnivån för borgenärer med säkerhetsrätt hindrar investeringar. Ett projekt inleddes 2016 med målet att

skapa ett bättre regelverk för insolvens som leder till ett snabbare och effektivare förfarande och till fler framgångsrika ansökningar. Ändringarna av regelverket har dock inte antagits ännu.

- (12) Kommissionen har inom ramen för den europeiska planeringsterminen gjort en omfattande analys av Estlands ekonomiska politik och offentliggjort den i 2017 års landsrapport. Kommissionen har också bedömt stabilitetsprogrammet och det nationella reformprogrammet samt uppföljningen av de rekommendationer Estland har fått tidigare år. Kommissionen har beaktat inte bara programmens relevans för hållbarheten i finanspolitiken och den socioekonomiska politiken i Estland, utan även huruvida EU:s regler och riktlinjer har iakttagits, mot bakgrund av behovet att stärka EU:s övergripande ekonomiska styrning genom att framtida nationella beslut fattas med beaktande av synpunkter på EU-nivå.
- (13) Mot bakgrund av denna bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet och dess yttrande¹¹ återspeglas särskilt i rekommendation 1.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Estland att under 2017 och 2018 vidta följande åtgärder:

1. Fortsätta med en finanspolitik som är förenlig med kraven i den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten, vilket innebär att landet står fast vid det medelfristiga budgetmålet under 2018. Se till att det sociala skyddsnätet i högre grad tillgodoser behoven. Vidta åtgärder för att minska löneskillnaderna mellan kvinnor och män, särskilt genom öka insyn i lönesättningen och en översyn av systemet för föräldraledighet.
2. Främja privata investeringar i forskning, teknik och innovation, bland annat genom att vidta åtgärder för att stärka samarbetet mellan forskning och företag.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

¹¹ Enligt artikel 5.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.